

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Biežāk pieļautās kļūdas projektu publiskajos iepirkumos

Irina Lauva
Veselības infrastruktūras attīstība nodaļas
Vadītāja vietniece

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
struktūrfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Biežāk konstatēto pārkāpumu veidi

- Nepamatota iepirkumu sadalīšana vai apvienošana
- Neatbilstoša iepirkumu izziņošana
- Pretrunīga informācija iepirkuma dokumentācijā
- Neatbilstoši izslēgšanas nosacījumi
- Nesamērīgas, diskriminējošas kvalifikācijas prasības
- Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības
- Neskaidri, pretlikumīgi līguma piešķiršanas kritēriji
- Neatbilstoša iesniegto piedāvājumu vērtēšana
- Nepamatoti līguma grozījumi

Iepirkumu izziņošana

- paziņojumā par līgumu ir atzīmēts, ka cena nav vienīgais izvēles kritērijs, bet nolikumā- izvēles kritērijs ir saimnieciski visizdevīgākais piedāvājums, kuru nosaka, ņemot vērā *tikai zemāko cenu euro*.
- nesakrīt identifikācijas Nr. nolikumā un paziņojumā par līgumu
- atšķiras iesniegšanas un piedāvājumu atvēršanas vieta

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Piemērs - pretrunīgu prasību noteikšana

Nolikumā noteikts, ka var iesniegt piedāvājumu tikai par visām daļām kopā, bet paziņojumā par līgumu norādīts:

II.1.6) Sadalījums daļās

Jā Nē

Ja "Jā", piedāvājumi jāiesniedz par:

Tikai vienu daļu Maksimālais daļu skaits: 2 Visām daļām

Maksimālais daļu skaits, ko varētu piešķirt vienam pretendentam: 2

Pasūtītājs saglabā tiesības piešķirt līgumus, kas ietver šādas daļas vai daļu grupas:

Piemērs - pretrunīgu prasību noteikšana

Tehniskās dokumentācijas izstrāde un
autoruzraudzība.

Paziņojumā par līgumu darbības laiks ir noteikts 20
nedēļas.

Nolikumā ir noteikts, ka tehniskās dokumentācijas
izstrāde ir jāveic *20 nedēļu* laikā, plānotais
autoruzraudzības termiņš ir paredzēts visu
būvniecības laiku- provizoriski *6 mēneši*.

Nemot vērā, ka tehniskās dokumentācijas izstrādes un
būvdarbu laikā nodrošināmo autoruzraudzības
pakalpojumu līgumu termiņi ir skaitāmi kopā,
faktiskais līguma realizācijas laiks ir 11 mēneši.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

PIL regulējums (20.panta (5) daļa): TS sagatavo

Katrā atsaucē
iekļauj vārdus
"vai ekvivalents"

- ar atsauci uz Latvijas nacionāliem standartiem, nacionāliem tehniskiem apstiprinājumiem vai nacionālām tehniskām specifikācijām attiecībā uz projektēšanu, tāmēšanu un izpildi, un preču izmantošanu

Standarti, t.sk. būvnormatīvi, kas jāievēro līguma izpildē, ir līguma izpildes noteikumi, pretendentam nav jāpierāda atbilstība šim noteikumiem, bet gan tie jāievēro.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

PIL regulējums (20.panta (6) daļa)

Aizliegts TS norādīt specifisku izcelsmi, zīmolu, patentus vai specifiskus preču veidus, kas noteiktiem piegādātājiem vai precēm rada priekšrocības vai noraidīšanas iemeslu.

To var darīt **izņēmuma gadījumos**:

ja tas ir izšķiroši svarīgi iepirkuma līguma priekšmeta pastāvēšanai,

ja nav iespējams sagatavot pietiekami precīzu un skaidru TS saskaņā ar 20.panta (5) daļu.

Šādu norādi vienmēr lieto kopā ar vārdiem “vai ekvivalents”!

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Atsauces kvalifikācijas prasībās

Ja, nosakot kvalifikācijas prasības, tiek izvirzīta prasība par atbilstību noteiktam nacionālajam vai profesionālajam standartam, šāda **atsauce jālieto kopā ar norādi “vai ekvivalents”** (piem., atsauce uz pieredzi FIDIC līgumu izpildē).

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas atsauču izmantošanā

- **Jāvērtē, kā konkrēto prasību varētu saprast vai pat izpildīt ārvalstu piegādātājs!**
  - *Piem., prasīta pieredze darbu veikšanā ēkā, kas ir valsts vai vietējās nozīmes arhitektūras un pilsētbūvniecības piemineklis un kurai ir piešķirts valsts aizsardzības numurs saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”.*
- Prasība ir neizpildāma ārvalstu piegādātājam

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Kļūdas atsauču izmantošanā

Piemērs:

- *Līguma izpildē jāiesaista specialists, kam piešķirta elektrodrošības A [vai B, vai C] grupa atbilstoši MK noteikumiem Nr.1041 "Noteikumi par obligāti piemērojamo energostandartu, kas nosaka elektroapgādes objektu ekspluatācijas organizatoriskās un tehniskās drošības prasības".*
- Šāds elektrodrošības grupu regulējums ir tikai Latvijas Republikā; jānosaka, kā attiecīgo atbilstību pierādīs ārvalstu speciālisti.

Kļūdas atsauču izmantošanā

- *Piemērs, piegādātājam ir pieredze būvdarbu veikšanā ūdenssaimniecības projektos, kas realizēti pilsētās (atbilstoši "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam").*
- **Likuma normas:**
  - Pilsētas statusu var piešķirt apdzīvotajām vietām, kuras ir kultūras un komercdarbības centri ar attīstītu inženier-infrastruktūru un ielu tīklu un kurās ir ne mazāk par 2000 pastāvīgo iedzīvotāju.
  - Pilsētas statusu var piešķirt apdzīvotajām vietām, kurās ir mazāk par 2000 pastāvīgo iedzīvotāju, ja tās atbilst pārējiem šā panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem.
  - + Republikas pilsētas uzskaitītas likuma 1.pielikumā, novada pilsētu statusu piešķir un atceļ ar likumu.
- Nav saprotams, kā ārvalstu piegādātājs pierādīs, ka pieredze iegūta pilsētā.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Dokumenti, ar kuriem var apliecināt kvalifikāciju

- Jāņem vērā - gan direktīva, gan PIL 45. un 46.pants nenosaka piegādātājiem izvirzāmās prasības, bet gan **pierādījumus (dokumentus), kādus pasūtītājs ir tiesīgs pieprasīt kā atbilstības pierādījumus.** Piemēram, būvdarbu iepirkumos:
  - informācija par veiktajiem būvdarbiem, pievienojot izziņas un atsauksmes par svarīgāko darbu izpildi;
  - ziņas par tehnisko personālu vai institūcijām, kuras iesaistīs būvdarbu veikšanā;
  - būvdarbu veicēja vadošā personāla izglītību vai profesionālo kvalifikāciju apliecinoši dokumenti;
  - informācija par instrumentiem, iekārtām un tehnisko aprīkojumu, kas pieejams būvdarbu veicējam.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

PIL regulējums (45.pants) - apgrozījums

Var noteikt prasības piegādātāja **gada minimālajam finanšu apgrozījumam**, tai skaitā konkrētā iepirkuma līguma priekšmeta jomā - **ne lielāku par divām paredzamās līgumcenas vērtībām.**

Iesniedzamie dokumenti (uzskaitījums nav izsmeļošs):

- ▣ apliecinājums par kopējo [gada] neto apgrozījumu
- ▣ vai, ja nepieciešams, [gada] apgrozījumu, kas attiecas uz konkrētā iepirkuma jomu,
- ▣ **bet ne vairāk kā par trim iepriekšējiem pārskata gadiem,**
- ▣ **ciktāl informācija par šo apgrozījumu ir pieejama,** ņemot vērā piegādātāja dibināšanas vai darbības uzsākšanas laiku.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Prasību noteikšana apgrozījumam

Katra gada vai vidējais

- Var prasīt minimālo apgrozījumu katrā gadā (ne vairāk kā par 3 iepriekšējiem pārskata gadiem).
- Var prasīt minimālo vidējo gada apgrozījumu ne vairāk kā 3 iepriekšējos pārskata gados.
- **Nevar prasīt kopējo (summēto) trīs gadu apgrozījumu.**

Kopējais vai konkrētā jomā

- Var prasīt ne tikai minimālo kopējo gada apgrozījumu, bet arī minimālo gada apgrozījumu konkrētā jomā, kurā tiek veikts iepirkums.
- *Piem., plānotā līgumcena klēpjdzatoru iepirkumam 0,5 milj. EUR. Var prasīt minimālo gada apgrozījumu 1 milj. EUR un minimālo apgrozījumu tieši klēpjdzatoru piegādē 150 000 EUR.*

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Apgrozījuma prasības jaunākiem uzņēmumiem

Jaunākiem uzņēmumiem nenosaka atšķirīgu minimālā apgrozījuma apjomu, bet gan īsāku periodu, par kuru tiek norādīts šis apgrozījums.

Piemēram, ja tiek prasīts minimālais vidējais gada apgrozījums 600 000 EUR iepriekšējos 3 gados, tad uzņēmums, kurš darbojies tikai 2 gadus, pierāda, ka tam nostrādātajos 2 gados vidējais apgrozījums ir 600 000 EUR.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

PIL regulējums (51.pants)

Pasūtītājs nosaka:

- ar līguma priekšmetu saistītus
- konkurenci neierobežojošus
- **un objektīvi salīdzināmus vai izvērtējamus piedāvājuma izvērtēšanas kritērijus.**

PIL regulējums (51.pants)

- Iepirkuma procedūras dokumentos norāda:
  - visus piedāvājuma izvērtēšanas kritērijus *{to nozīmīguma secībā}*,
  - kritēriju vērtības vai vērtību diapazonus,
  - piedāvājuma izvēles algoritmu saskaņā ar šiem kritērijiem,
  - aprakstu, kā tiks piemērots katrs no norādītajiem izvērtēšanas kritērijiem.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Pamatprincipi

- Ja izvērtēšanas kritērijus groza pēc iepirkuma izsludināšanas, publicē paziņojumu par grozījumiem un pagarina piedāvājumu iesniegšanas termiņu; **nemaina vērtēšanas principu no "cena+kvalitāte" uz "tikai cena" un otrādi.**
- Izvērtēšanas kritērijus nemaina pēc piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām!
- **Izvērtēšanas kritēriju atbilstības pārbaudes vienīgais princips – vai ir saprotams, ko un kādā veidā attiecīgajā kritērijā paredzēts vērtēt.**

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Izvērtēšanas kritēriju piemēri

Nevēlams

Vairāk punktu saņems piedāvājums, kurš piedāvās cenu, kas ir vistuvāk aprēķinātajai vidējai piedāvājumu cenai.

Augstāku novērtējumu saņems piedāvājums ar lielāku garantijas termiņu (minimālais – 2 gadi).

Vairāk punktu saņems tas piedāvājums, kurā nav paredzēts izmantot apakšuzņēmējus.

Vēlams/Komentārs

Nevienlīdzīga attieksme pret tiem, kas iesnieguši derīgus lētus piedāvājumus, jāvērtē piedāvātā cena.

Jānosaka diapazons – minimālā garantija 2 gadi, maksimālā, piem., – 5 gadi (*par garantiju vairāk par 5 gadiem papildu punktus nesaņem*).

Pirmkārt, tas ir atlases kritērijs, otrkārt, pasūtītājam nav tiesību ierobežot apakšuzņēmēju piesaistīšanu.

Pārāk liels vērtējuma diapazons un interpretācijas iespējas

Piemērs

- Nolikums paredz, ka punktu skaits vērtēšanas kritērijā „Pretendenta sniegtās informācijas detalizācijas pakāpe” tiek piešķirts atkarībā no tā, vai pretendenta sniegtā informācija ir:
  - 1) skaidra, detalizēta un nerada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (tiek piešķirti **35 punkti**);
  - 2) norādītā informācija nav pietiekami detalizēta un rada jautājumus par pakalpojuma sniegšanas kvalitāti (tiek piešķirti **17 punkti**)

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Neskaidri kritēriji, pārāk lielas interpretācijas iespējas

Piemērs

Izvērtēšanas kritēriji:

- ❑ Piegādātājs kopumā ievēro augstus vides vai darba standartus – 10 punkti.
- ❑ Piegādātājs darba izpildei piesaistīs augsti kvalificētus speciālistus – 10 punkti.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iepirkuma dokumentu grozīšana

- ▣ Direktīvā 2014/24/ES nav regulējuma par iepirkuma procedūras dokumentu grozīšanu līdz piedāvājumu iesniegšanai. Norādes par šādu grozījumu izdarīšanu iekļautas direktīvas 81.apsvērumā.
- ▣ Minētā apsvēruma norādes ir ietvertas PIL 35.panta (3) daļā.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Direktīvas 2014/24/ES preambulas 81.apsvērumš

... ar būtiskām izmaiņām būtu jāsaprot izmaiņas, kas jo īpaši saistītas ar tehniskām specifikācijām, attiecībā uz kurām ekonomikas dalībniekiem vajadzētu papildu laiku, lai tās izprastu un attiecīgi reaģētu. Tomēr būtu jāpaskaidro, ka šādām **izmaiņām nevajadzētu būt tik būtiskām**, ka tās **būtu jāvušas piedalīties citiem kandidātiem**, nevis sākotnēji atlasītajiem, vai ka tās **būtu jāvušas iepirkuma procedūrai piesaistīt papildu kandidātus**. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumiem, kad izmaiņas līguma vai pamatnolīguma raksturu padara par materiāli atšķirīgu no tā, kas sākotnēji paredzēts iepirkuma procedūras dokumentos.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Nolikuma grozījumi vai precizējumi

- Piemērs, Pasūtītājs labojis nolikumu, tostarp novēršot pretrunas:
  - *Nolikums paredzēja garantijas termiņu 60 mēnešus, bet līguma projekts – 24 mēnešus. Labots uz 24 mēnešiem*
  - *Nolikumā prasīts uzrādīt visus apakšuzņēmējus, kam nodoti vismaz 10% no līguma apjoma, pieteikumā (pielikuma forma) – visus, kam nodoti vismaz 20%. Labots uz 10%.*

- Tie **uzskatāmi par nolikuma grozījumiem** un pasūtītājam bija jāpublicē attiecīgs paziņojums un jāpagarina piedāvājumu iesniegšanas termiņš (ja piemērojams).

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iesniegto kvalifikācijas dokumentu precizēšana

- Ja nepilnīgi iesniegti kvalifikāciju apliecinājoši dokumenti, iesniedzot piedāvājumu EIS e-konkursu apakšsistēmā, jārikojas pēc tiem pašiem principiem kā iepirkumos, kuros piedāvājumi tika iesniegti papīra formātā.
- Pieļaujama tikai iesniegtu dokumentu papildināšana.
- Nav pieļaujama piedāvājuma papildināšana ar iepriekš nesniegtu informāciju.

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Aritmētiskās kļūdas

- ▣ Ar aritmētisku kļūdu ir saprotama kļūda, kas **radusies aritmētisku darbību rezultātā** (piemēram, norādīto vienības cenu nepareiza saskaitīšana) un ir labojama ar aritmētiskām darbībām.
- ▣ Šādas kļūdas konstatē pasūtītājs, pārbaudot aprēķinus, ko veicis pretendents un kas ir atšifrēti iesniegtajā piedāvājumā tā, lai būtu iespējams izsekot tam, kā konkrētie aprēķini ir veikti un kā ir veidojušās konkrētu pozīciju izmaksas.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Iepirkuma līguma grozījumi

- ▣ Iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās grozījumi ir pieļaujami, **ja tie nemaina iepirkuma līguma** (veidu un iepirkuma procedūras dokumentos noteikto mērķi) un atbilst vienam no šādiem gadījumiem:
  - nebūtiski grozījumi (neatbilst PIL 61.panta (2) daļā noteiktajām būtiskuma pazīmēm);
  - būtiski grozījumi (pieļaujami tikai PIL 61.panta (3) daļā noteiktajos gadījumos)

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Atrunāti grozījumi - 61.panta (3) daļa

- Būtiski iepirkuma līguma grozījumi ir pieļaujami, ja iepirkuma procedūras dokumenti un iepirkuma līgums **skaidri un nepārprotami paredz:**
  - grozījumu iespēju,
  - nosacījumus, ar kādiem grozījumi ir pieļaujami,
  - grozījumu apjomu
  - grozījumu būtību.

Šādi noteikumi par grozījumiem var attiekties uz līgumcenas pārskatīšanu, izvēles iespēju izmantošanu, kā arī uz citiem iepirkuma līguma izpildes aspektiem.

Grozījumi - 61.panta (3) daļa

- Piemērs – grozījumi nenosaka ne apjomu, ne būtību:
  - *Līguma grozījumi var tikt izdarīti pusēm vienojoties un noformēti rakstveidā.*

Grozījumi nosaka apjomu un būtību, ja definē pieļaujamās:

- *līgumcenas izmaiņas – kādos gadījumos? cik bieži? kā aprēķinās? maksimāli pieļaujamais izmaiņu apmērs (%)?*
- *līguma termiņa izmaiņas – kādos gadījumos? maksimāli pieļaujamais termiņa pagarinājums? kā to noteiks?*
- *materiālu un tehnoloģiju nomaiņu – kādos gadījumos? ko pieļauj mainīt? kā novērtēs kvalitātes atbilstību un izmaksas?*
- *apakšuzņēmēju un personāla nomaiņa – PIL 62.pants*
- *apjomu palielināšana vai samazināšana – kādos gadījumos? ko? cik daudz? u.tml.*

Termiņa pagarināšana

Termiņa pagarināšana nav uzskatāma par būtiskiem grozījumiem, ja netiek pagarināts piegādātājam sākotnēji noteiktais līguma izpildes faktiskais termiņš, t.i., tiek pārcelts datums, bet netiek pagarināts dienās vai mēnešos noteiktais darbu izpildes termiņš.

- *Piem., beigu termiņa pārcelšana, jo līguma darbība objektīvu, no piegādātāja neatkarīgu iemeslu dēļ bijusi apturēta*
- *vai beigu datuma pārcelšana, jo tika aizkavēta līguma uzsākšana, piem, pārsūdzības dēļ.*

Termiņa pagarināšana

- Papildu darbi vai neparedzami apstākļi var būt saistīti ar līguma termiņa pagarināšanu (*61.panta (3) daļas 2. un 3.punkts*) – **būtiski grozījumi**.
- Papildu darbu gadījumā, ja to veikšanai nepieciešams pagarināt termiņu,
  - pagarinājumam jābūt atbilstošam veicamo papildu darbu apjomam;
  - pagarinājums nevar tikt izmantots pamatlaikā plānoto un nepamatoti nokavēto darbu veikšanai.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Nepamatoti līguma grozījumi

- Tiek nomainīti piedāvājumā norādītie speciālisti ar tādiem, kuru kvalifikācija neatbilst iepirkuma nolikumā noteiktajām prasībām;
- Bez objektīva pamatojuma tiek nomainītas piedāvājumā norādītās preces vai materiāli pret neekvivalentiem;
- Nepamatoti tiek pagarināts līguma izpildes termiņš;
- Mainīta līgumā noteiktā samaksas kārtība (piemēram, izmaksāts avanss, kas sākotnēji netika paredzēts)

Konkurences pārkāpumi

- Konstatējama saikne starp pretendentiem (vienāda adrese, kontaktpersonas, vienādas kļūdas piedāvājumos);
- Uzvarējušo pretendentu rotācija, salīdzinot vairākus iepirkumus;
- Uzvarējušais pretendents atsakās slēgt līgumu, vēlāk kļūstot par tā izpildītāja apakšuzņēmēju, kas iesniedzis nākamo saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu

Iepirkumu plāns

- Iepirkuma plāns jāiesniedz 10 darba dienu laikā pēc līguma noslēgšanas
- Precīzē 5 darba dienas
- Norāda precīzu datumu vai mēneša/ceturkšņa pēdējo dienu

*MK Nr.77 Eiropas Savienības
struktūrfondu un Kohēzijas fonda
projektu pārbaužu veikšanas kārtība
2014.-2020.gada plānošanas periodā*

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Pirmspārbaudes

CFLA neveic pirmspārbaudes, ja iepirkumi atbilst kādam no šādiem nosacījumiem:

- iepirkumā paredzētā publiskā būvdarbu līguma summa pārsniedz 1 500 000 euro
- iepirkumu veic lielā projekta ietvaros
- par iepirkumu tiek publicēts sākotnējais paziņojums par līgumu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī

Reizi ceturksnī, pēdējā dienā veic izlasi, paziņo FS